



Пастанова Савета Бяспекі Рэспублікі Беларусь № 1

**АБ КАНЦЭПЦЫІ
ІНФАРМАЦЫЙНАЙ БЯСПЕКІ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ**

Савет Бяспекі Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Зацвердзіць Канцэпцыю інфармацыйнай бяспекі Рэспублікі Беларусь (дадавецца).
2. Дзяржаўным органам і іншым арганізацыям у практычнай дзейнасці кіравацца палажэннямі Канцэпцыі інфармацыйнай бяспекі Рэспублікі Беларусь.
3. Дзяржаўнаму сакратару Савета Бяспекі Рэспублікі Беларусь адлюстроўваць вынікі рэалізацыі Канцэпцыі інфармацыйнай бяспекі Рэспублікі Беларусь у штогадовым дакладзе Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь аб стане нацыянальнай бяспекі і мерах па яе ўмацаванні.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА.
18 сакавіка 2019 г., г. Мінск

ЗАЦВЕРДЖАНА
Пастанова Савета Бяспекі
Рэспублікі Беларусь
18.03.2019 № 1

РАЗДЗЕЛ I

АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

ГЛАВА 1

Сусветнае значэнне інфармацыйнай сферы

1. На цяперашнім этапе сусветнага развіцця інфармацыйная сфера набывае ключовае значэнне для сучаснага чалавека, грамадства, дзяржавы і аказвае ўсеабдымны ўплыў на эканамічныя, палітычныя і сацыяльныя працэсы, якія адбываюцца ў краінах і рэгіёнах. У выніку павышэння насычанасці і дынамікі грамадскіх адносін, сусветных і рэгіянальных падзей, росту ўсеагульнага інтэлектуальнага патэнцыялу значна павялічваюцца інфармацыйныя патрэбы людзей.

Інфармацыйнае грамадства, якое фарміруецца ў глабальным маштабе, уяўляе сабой новы этап развіцця цывілізацыі з перавагай ведаў і інфармацыі, уздзеяннем інфармацыйных тэхналогій на ўсе сферы чалавечай дзейнасці. Кардынальна павышаецца роля інфармацыйных тэхналогій у рэалізацыі правоў і свабод грамадзян.

Індустрыя тэлекамунацыі стала адной з найбольш дынамічных і перспектывіных сфер сусветнай эканомікі. З працэсамі інфарматызацыі ўсё больш звязваюцца нацыянальныя эканамічныя інтарэсы і перспектывы інвестыцыі.

2. Разам з тым трансфармацыя соцыуму ў інфармацыйнае грамадства спараджае новыя рызыкі, выклікі і пагрозы, якія наўпрост закранаюць пытанні забеспячэння нацыянальнай бяспекі, у тым ліку абароненасці інфармацыйнай прасторы, інфармацыйнай інфраструктуры, інфармацыйных сістэм і рэсурсаў.

ГЛАВА 2

Актуальнасць і значэнне Канцэпцыі інфармацыйнай бяспекі Рэспублікі Беларусь

3. Фарміраванне ў Рэспубліцы Беларусь інфармацыйнага грамадства, якое забяспечвае даступнасць інфармацыі, распаўсюджванне і выкарыстанне ведаў для паступальнага і прагрэсіўнага развіцця, разглядаецца як нацыянальны прыярытэт і агульнадзяржаўная задача.

4. Актуальнасць і значэнне Канцэпцыі інфармацыйнай бяспекі Рэспублікі Беларусь (далей — Канцэпцыя) абумоўліваюцца наступнымі фактарамі:

павышэннем значнасці фарміравання інфармацыйнага грамадства ў Рэспубліцы Беларусь, яго ролі ў сацыяльна-эканамічным развіцці Беларусі як суверэннай і незалежнай дзяржавы, бяспекі рэалізацыі нацыянальных стратэгіі і планаў стварэння лічбавай эканомікі і навукова-тэхнічнага прагрэсу ў цэлым;

неабходнасцю прадметнай і ўсебакова ўсвадомленай абароны нацыянальных інтарэсаў у інфармацыйнай сферы, якія вызначаюцца Канцэпцыяй нацыянальнай бяспекі Рэспублікі Беларусь, абагульнення практычна і навукова абгрунтаваных поглядаў на забяспячэнне інфармацыйнай бяспекі, канкрэтызацыі і дэталізацыі падыходаў да гэтай дзейнасці;

неабходнасцю разгляду інфармацыйнай бяспекі як адасобленага феномена і нарматыўнага інстытута, а таксама прававога замацавання асноў дзяржаўнай палітыкі па абароне нацыянальных інтарэсаў у інфармацыйнай сферы;

фарміраваннем новай сферы грамадскіх адносін па гарантаванні інфармацыйнай бяспекі;

важнасцю паляпшэння каардынацыі і кіравальнасці дзейнасці суб'ектаў, уцягнутых у развіццё інфармацыйнай сферы і забеспячэнне яе бяспекі, устойлівага і паслядоўнага функцыянавання механізмаў рэагавання на рызыкі, выклікі і пагрозы інфармацыйнай бяспекі;

неабходнасцю інфармавання грамадзян, а таксама міжнароднай супольнасці аб прынятых у Рэспубліцы Беларусь поглядах на сферу інфармацыйнай бяспекі і прыярытэтах яе забеспячэння;

інтэграцыяй Беларусі ў сістэму міжнароднай інфармацыйнай бяспекі, важнасцю павышэння канцэптуальнай і тэхналагічнай сумяшчальнасці і сінхранізацыі мэт і задач нацыянальнай сістэмы забеспячэння інфармацыйнай бяспекі з карэспандуючымі сістэмамі іншых дзяржаў і арганізацый.

ГЛАВА 3

Прадмет, мэты, задачы Канцэпцыі, яе сувязь з іншымі дактрынальнымі дакументамі

5. Канцэпцыя ўяўляе сабой сістэму афіцыйных поглядаў на сутнасць і змест забеспячэння нацыянальнай бяспекі ў інфармацыйнай сферы, вызначае стратэгічныя задачы і прыярытэты ў галіне забеспячэння інфармацыйнай бяспекі.

Канцэпцыя забяспечвае комплексны падыход да праблемы інфармацыйнай бяспекі, стварае метадалагічную аснову для ўдасканалення дзейнасці па яе ўмацаванні, служыць асновай для фарміравання дзяржаўнай палітыкі, выпрацоўкі мер па ўдасканаленні сістэмы забеспячэння інфармацыйнай бяспекі, канструктыўнага ўзаемадзеяння, кансалідацыі намаганняў і павышэння эфектыўнасці абароны нацыянальных інтарэсаў у інфармацыйнай сферы.

6. Канцэпцыя грунтуецца на Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, заканадаўстве Рэспублікі Беларусь у галінах нацыянальнай бяспекі, інфарматызацыі, развіцця лічбавай эканомікі, інфармацыйнага грамадства, навукі і тэхналогій, абароны інтэлектуальнай уласнасці, іншых актах заканадаўства.

Канцэпцыя грунтуецца на Канцэпцыі нацыянальнай бяспекі Рэспублікі Беларусь, а менавіта:

зыходзіць з разумення асноўных тэндэнцый сучаснага свету, вызначаных у ёй асноўных нацыянальных інтарэсаў у інфармацыйнай сферы, патэнцыйных альбо рэальна існуючых пагроз нацыянальнай бяспекі; канкрэтызуе мэты, задачы і прынцыпы забеспячэння нацыянальнай бяспекі ў інфармацыйнай сферы, асноўныя кірункі нейтралізацыі ўнутраных крыніц пагроз і абароны ад знешніх пагроз нацыянальнай бяспекі ў гэтай сферы;

прадугледжвае рэалізацыю гэтых мэт, задач і прынцыпаў як неад'емную частку функцыянавання агульнай сістэмы забеспячэння нацыянальнай бяспекі.

7. Канцэпцыя таксама зыходзіць з геапалітычных інтарэсаў Рэспублікі Беларусь, яе месца і ролі ў сучасным свеце, грунтуецца на пагадненнях аб супрацоўніцтве ў галіне забеспячэння інфармацыйнай бяспекі дзяржаў — удзельніц Садружнасці Незалежных Дзяржаў, дзяржаў — членаў Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспекі, двухбаковых пагадненнях і іншых абавязачельствах Рэспублікі Беларусь у галіне міжнароднай інфармацыйнай бяспекі, улічваючы асноўныя палажэнні актаў

міжнародных арганізацый, у тым ліку рэзалюцыі Генеральнай Асамблеі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, рэкамендацыі Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе.

8. Для мэт гэтай Канцэпцыі выкарыстоўваюцца наступныя паняцці і іх азначэнні:

уздзеянне на інфармацыю — дзеянне па змяненні формы падачы і (або) зместу інфармацыі;

дзяржаўная інфармацыйная сістэма — сукупнасць банкаў даных, інфармацыйных тэхналогій і комплексу (комплексаў) праграмна-тэхнічных сродкаў, якая фарміруецца або набываецца за кошт сродкаў рэспубліканскага або мясцовых бюджэтаў, дзяржаўных пазабюджэтных фондаў, а таксама сродкаў дзяржаўных юрыдычных асоб;

дзяржаўны інфармацыйны рэсурс — арганізаваная сукупнасць дакументаванай інфармацыі, якая ўключае базы даных, іншыя сукупнасці ўзаемазвязанай інфармацыі ў інфармацыйных сістэмах, якая фарміруецца або набываецца за кошт сродкаў рэспубліканскага або мясцовых бюджэтаў, дзяржаўных пазабюджэтных фондаў, а таксама сродкаў дзяржаўных юрыдычных асоб;

дэструктыўнае інфармацыйнае ўздзеянне — ажыццяўленне інфармацыйнага ўплыву на палітычныя і сацыяльна-эканамічныя працэсы, дзейнасць дзяржаўных органаў, а таксама на фізічных і юрыдычных асоб у мэтах паслаблення абароназдольнасці дзяржавы, парушэння грамадскай бяспекі, прыняцця і заключэння загадзя нявыгадных рашэнняў і міжнародных дагавораў, пагаршэння адносін з іншымі дзяржавамі, стварэння сацыяльна-палітычнага напружанасці, фарміравання пагрозы ўзнікнення надзвычайных сітуацый, разбурэння традыцыйных духоўных і маральных каштоўнасцяў, стварэння перашкод для нармальнай дзейнасці дзяржаўных органаў, прычынення іншай шкоды нацыянальнай бяспекі;

абарона інфармацыі — комплекс прававых, арганізацыйных і тэхнічных мер, накіраваных на забеспячэнне канфідэнцыяльнасці, цэласнасці, сапраўднасці, даступнасці і захаванасці інфармацыі;

інфармацыйная бяспека — стан абароненасці збалансаваных інтарэсаў асобы, грамадства і дзяржавы ад знешніх і ўнутраных пагроз у інфармацыйнай сферы;

інфармацыйная інфраструктура — сукупнасць тэхнічных сродкаў, сістэм і тэхналогій стварэння, пераўтварэння, перадачы, выкарыстання і захоўвання інфармацыі;

інфармацыйны суверэнiтэт Рэспублікі Беларусь — неад'емнае і выключнае вяршэнства права дзяржавы самастойна вызначаць правілы валодання, карыстання і распараджэння нацыянальнымі інфармацыйнымі рэсурсамі, ажыццяўляць незалежную знешнюю і ўнутраную дзяржаўную інфармацыйную палітыку, фарміраваць нацыянальную інфармацыйную інфраструктуру, забяспечваць інфармацыйную бяспеку;

інфармацыйная сфера — сукупнасць інфармацыі, інфармацыйнай інфраструктуры, суб'ектаў, якія ажыццяўляюць збор, фарміраванне, распаўсюджванне і выкарыстанне інфармацыі, а таксама сістэмы рэгулявання грамадскіх адносін, якія ўзнікаюць пры гэтым;

інфармацыйная прастора — галіна дзейнасці, звязаная са стварэннем, пераўтварэннем, перадачай, выкарыстаннем, захоўваннем інфармацыі, якая аказвае ўздзеянне ў тым

ліку на індывідуальную і грамадскую свядомасць і ўласна інфармацыю;

кібератака — мэтанакіраванае ўздзеянне праграмных і (або) праграмна-апаратных сродкаў на аб'екты інфармацыйнай інфраструктуры, сеткі электрасувязі, якія выкарыстоўваюцца для арганізацыі ўзаемадзеяння такіх аб'ектаў, з мэтай парушэння і (або) спынення іх функцыянавання і (або) стварэння пагрозы бяспекі інфармацыі, якая апрацоўваецца такімі аб'ектамі;

кібербяспека — стан абароненасці інфармацыйнай інфраструктуры і інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй, ад знешніх і ўнутраных пагроз;

кіберінцыдэнт — падзея, якая фактычна ці патэнцыяльна пагражае канфідэнцыяльнасці, цэласнасці, сапраўднасці, даступнасці і захаванасці інфармацыі, а таксама ўяўляе сабой парушэнне (пагрозу парушэння) палітыкі бяспекі;

кібертэрарызм — атакі на інфармацыйныя сістэмы, якія нясуць пагрозу здароўю і жыццю людзей, а таксама здольныя справакаваць сур'ёзныя парушэнні функцыянавання крытычна важных аб'ектаў у мэтах аказання ўздзеяння на прыняцце рашэнняў арганімі ўлады, альбо перашкоды палітычнай ці іншай грамадскай дзейнасці, альбо застрашвання насельніцтва, альбо дэстабілізацыі грамадскага парадку;

кіберустойлівасць — здольнасць інфармацыйнай сістэмы прадбачыць змяненне абстаноўкі і своєчасова адаптавацца да іх у мэтах паспяховага прадукцыйнага негатыўных наступстваў або хуткага аднаўлення пасля кіберінцыдэнту;

міжнародная інфармацыйная бяспека — стан міжнародных адносін, які выключае парушэнне сусветнай стабільнасці і стварэнне пагрозы бяспекі дзяржаў і сусветнай супольнасці ў інфармацыйнай прасторы; забеспячэнне інфармацыйнай бяспекі — сістэма мер прававога, арганізацыйна-тэхнічнага і арганізацыйна-эканамічнага характару па выяўленні пагроз інфармацыйнай бяспекі, прадугледжаныя ў рэалізацыі, спыненні і ліквідацыі наступстваў рэалізацыі такіх пагроз;

злачыныя ў інфармацыйнай сферы — прадугледжаныя Крымінальным кодэксам Рэспублікі Беларусь злачыныя супраць інфармацыйнай бяспекі (кіберзлачыныя) і іншыя злачыныя, прадметам ці сродкам здзяйснення якіх з'яўляюцца інфармацыя, інфармацыйныя сістэмы і сеткі;

суверэнiтэт даных — падпарадкаванасць адносін у сувязі з інфармацыяй у лічбавай форме, якія ўзнікаюць на тэрыторыі Беларусі, нацыянальнай юрысдыкцыі Рэспублікі Беларусь.

Іншыя тэрміны ў Канцэпцыі прыведзены ў значэннях, якія выкарыстоўваюцца ў заканадаўстве Рэспублікі Беларусь і міжнародных актах, удзельніцай якіх з'яўляецца Рэспубліка Беларусь.

РАЗДЗЕЛ II

**СТАН І РАЗВІЦЦЁ
ІНФАРМАЦЫЙНАЙ СФЕРЫ
Ў РЭСПУБЛІЦЫ БЕЛАРУСЬ**

ГЛАВА 4

Гуманітарны аспект інфармацыйнай сферы

9. Асноватворным нацыянальным інтарэсам Рэспублікі Беларусь у інфармацыйнай сферы з пункту гледжання гуманітарнага аспекту з'яўляецца рэалізацыя канстытуцыйных правоў грамадзян на атрыманне, захоўванне і распаўсюджванне поўнай, дакладнай і своєчасовай інфарма-

цыі, свабоду думак, перакананняў і іх свабоднага выказвання, а таксама права на тайну асабістага жыцця.

10. У цяперашні час стан інфармацыйнай сферы ў Рэспубліцы Беларусь характарызуецца высокім узроўнем доступу насельніцтва краіны да масавай інфармацыі. Колькасць нацыянальных сродкаў масавай інфармацыі (далей — СМІ) і інтэрнэт-рэсурсаў няўхільна павялічваецца, фарміруецца пры ўдзеле дзяржавы і ў недзяржаўным сектары. Беларуская інфармацыйная прастора адкрыта для актыўнай работы замежных СМІ і інтэрнэт-рэсурсаў. У краіне штогод павялічваюцца прапускная здольнасць знешніх каналаў доступу ў сетку Інтэрнэт, колькасць інтэрнэт-карыстальнікаў, абанентаў сетак электрасувязі. Таксама развіваецца інфармацыйнае ўзаемадзеянне грамадзян, ствараюцца сеткавыя супольнасці для камунікацыі, абмену інфармацыяй, досведам і ведамі, грамадскага абмеркавання праектаў нарматыўных прававых актаў, шырока прымяняецца практыка краўдфандыingu, павышаецца роля грамадскіх саветаў і незалежных экспертаў у прыняцці рашэнняў дзяржаўнымі органамі, фарміруюцца інстытуты грамадскага самакантролю ў мэтах захавання гістарычнай, культурнай спадчыны і ўмацавання правасвядомасці.

У цэлым беларускай інфармацыйнай прасторы ў поўнай меры ўласцівыя сусветныя тэндэнцыі інфарматызацыі, у тым ліку перавод СМІ ў лічбавы фармат (дыгіталізацыя), спалучэнне іх розных тыпаў (мультимедыйнасць), адаптацыя інфармацыйнага прадукту да распаўсюджвання праз Інтэрнэт, збліжэнне і зліццё ў ёй розных тыпаў СМІ (канвергенцыя).

11. У той жа час сусветнае развіццё інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій (далей — ІКТ) абумоўлівае пастаяннае з'яўленне новых крыніц інфармацыі, што аб'ектыўна зніжае ў інфармацыйнай прасторы долю айчыннага кантэнту і патрабуе больш актыўнай работы па яго прасоўванні. Зыходзячы з гэтага неабходна на дзяржаўным узроўні прымаць меры па павышэнні аб'ёму, разнастайнасці і якасці нацыянальнага кантэнту, хуткасці яго прадастаўлення, доверу насельніцтва да афіцыйнай інфармацыі і дзяржаўных СМІ, адаптацыі формаў распаўсюджвання інфармацыі да першачарговых інфармацыйных патрэбнасцяў грамадзян, а таксама дасягненні балансу інтарэсаў асобы, грамадства і дзяржавы.

ГЛАВА 5

Тэхналагічны аспект інфармацыйнай сферы

12. Асноўнымі кірункамі інфарматызацыі ў Рэспубліцы Беларусь вызначаны развіццё эфектыўнай і празрыстай сістэмы дзяржаўнага кіравання, забеспячэнне хуткіх, зручных і бяспечных камунікацый паміж дзяржавай, бізнесам і грамадзянамі, мадэрнізацыя нацыянальнай інфармацыйнай інфраструктуры, ўкараненне ІКТ у рэальныя сектары эканомікі, удасканаленне сацыяльнай сферы на аснове ІКТ, ўмацаванне ўласнай галіны інфармацыйных тэхналогій.

13. Лічбавая трансфармацыя эканомікі з'яўляецца найважнейшым складнікам фарміравання інфармацыйнага грамадства і адным з галоўных кірункаў развіцця Рэспублікі Беларусь, у выніку якога ў найбліжэйшыя дзесяцігоддзі ўсе галіны, рынкі, сферы жыццядзейнасці дзяржавы павінны быць пераарыентаваны на новыя лічбавыя эканамічныя мадэлі.

(Працяг на 6—8-й стар.)